

PerÅke Brunström
certifierad kommunal
revisor

Mars 2016

Granskning av årsredovisning 2015

Medelpads räddningstjänstförbund

Innehållsförteckning

2.1.	Bakgrund	2
2.2.	Revisionsfråga och metod	2
2.3.	Revisionskriterier	4
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	5
3.1.1.	Förvaltningsberättelse	5
3.1.1.1.	Översikt över utvecklingen av verksamheten	5
3.1.1.2.	Investeringsredovisning	6
3.1.1.3.	Driftredovisning	6
3.1.2.	Balanskrav	6
3.1.3.	God ekonomisk hushållning	6
3.1.3.1.	Finansiella mål	6
3.1.3.2.	Mål för verksamheten	7
3.2.	Rättvisande räkenskaper	7
3.2.1.	Resultaträkning	7
3.2.2.	Balansräkning	9
3.2.3.	Kassaflödesanalys	9

1. *Sammanfattning*

Vi bedömer att årsredovisningen huvudsakligen redogör för **utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen**.

Förbundet lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans (KL 8:5 a-b).

Resultatet uppgår till 758 tkr vilket är 85 tkr sämre än föregående år (843 tkr)

Finansiella mål

Förvaltningsberättelsen innehåller en uppföljning av de två finansiella mål som direktionen har angivit i 2015 års budget. Resultatet når inte upp till 2 % av om omsättningen under 2015, vilket det inte heller gjort de senaste åren vilket innebär att målet om att resultatet ska överstiga 2 % av nettokostnaderna under en tre-årsperiod inte uppfylls. Däremot är prognossäkerheten mycket god.

Vi bedömer därmed den finansiella måluppfyllelsen som relativt svag.

Verksamhetsmål

Direktionen har inte antagit verksamhetsmål avseende god ekonomisk hushållning. De verksamhetsmål som beslutats i MRP för 2015 följs upp men det görs ingen samlad uppföljning och bedömning av utfallet. Vi har sammanställt målen och konstaterar att 66 % av målen är uppfyllda och resterande mål är delvis uppfyllda.

Vi bedömer utifrån ovanstående verksamhetsmålen uppfyllelse som god.

Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på **rättvisande räkenskaper** och är upprättad enligt god redovisningssed. Vid delårsrapporten konstaterades vissa brister, vi bedömer att förbundet i stor utsträckning har anpassat redovisningen utifrån lämnade synpunkter.

Följande brister noteras:

- Förbundet har inte gjort någon bedömning av om balanskravet uppfylls eller ej.
- Resultaträkningen innehåller vissa brister då de ingående posterna inte är konsekvent redovisade vilket försvårar jämförelse mellan åren. Vidare redovisas de jämförelsestörande posterna som extraordinära vilket inte är i enlighet med kommunala redovisningslagen.
- Det saknas en driftredovisning.
- Not 17 avseende pensioner följer inte RKR:s rekommendation om redovisning av pensioner fullt ut.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Vi har som ett led i revisionen av Medelpads Räddningstjänstförbund granskat årsbokslutet för år 2014. Granskningen har utförts på uppdrag av förbundets revisorer och syftar till att ge revisorerna underlag för sin ansvarsprövning. Revisorerna ska bland annat bedöma om redovisningen av förbundets verksamhet upprättats i enlighet med gällande lagstiftning och god redovisningssed.

Revisorernas bedömning av årsredovisningen ska grundas på det ekonomiska resultatet och uppfyllelsen av direktionens mål för ekonomi och verksamhet

I den kommunala redovisningslagen (KRL) regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning (RKR) och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

2.2. Revisionsfråga och metod

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige/direktionen beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.
- Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning

- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om.

Granskningen har utförts enligt god revisionssed för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med förbundet och Sundsvalls kommuns servicekontor. Granskningen har utförts enligt god revisionssed med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Som framgår av vägledningen kan implementeringen ske successivt varför tillämpliga ISA helt eller delvis har följts beroende på om vägledningen har beaktas i årets revisionsplan. Granskningen har skett genom intervjuer, dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och i förekommande fall registeranalys.

Årsredovisningen har upprättats med stöd av personal på PwC:s kontor i Sundsvall. Utifrån att det finns självgranskningshot har en oberoendeprövning gjorts där det har bedömts att PwC:s medverkan inte har innefattat något lednings- eller beslutsfattande för förbundets räkning och att det är förbundets personal som har tagit ansvaret för varje bindande beslut. Vi har även gjort bedömningen att PwC:s medverkan inte ska påverka de ansvarsförhållanden som annars gäller för verksamheten. De medarbetare som har upprättat bokslutet ingår inte i det revisionsteam som biträder revisorerna i förbundet i deras granskning.

Som en ytterligare förstärkning har all kommunikation gällande granskningen förmedlats via Sundsvalls kommuns servicekontor.

Vår granskning och våra synpunkter baseras på den årsredovisning som förbundsdirektionen har fastställt 2015-02-26 § 3.

Rapportens innehåll har sakgranskats av administrativ chef.

2.3. *Revisionskriterier*

Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av årsredovisningen som enligt 8 kap 18 § KL ska godkännas av kommunfullmäktige.

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen
- Kommunal redovisningslag
- Rekommendationer från rådet för kommunal redovisning
- Fullmäktiges beslut om god ekonomisk hushållning

3. Granskningsresultat

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Förvaltningsberättelse

3.1.1.1. Översikt över utvecklingen av verksamheten

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar i all väsentlighet överensstämmer med kraven i KRL.

Analys och rättvisande bedömning av ekonomi och ställning

Analysen av årets resultat och den ekonomiska ställningen ger en rättvisande bild. Förvaltningsberättelsen innehåller en kort beskrivning av förbundets svårigheter att nå de ekonomiska målen framöver.

En sammanställning av de totala pensionsåtagande finns i not och kommenteras även under redovisningsprinciper.

Utifrån upprättad prognos per augusti 2015 bedömer vi att prognossäkerheten är mycket god, avvikelsen mellan prognos och utfall uppgår endas till 0,03 %.

Utvärdering av ekonomisk ställning

Enligt kommunala redovisningslagen 4:5 skall förvaltningsberättelsen innehålla en utvärdering av kommunens ekonomiska ställning. Vi vill framhålla att för att en utvärdering skall kunna ske bör mål för den finansiella ställningen anges. I dagsläget finns målsättningar kopplade till god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv men vi anser att det är oklart om dessa även är tillämpliga vid utvärdering av förbundets ekonomiska ställning.

Händelser av väsentlig betydelse

I förvaltningsberättelsen redovisas på ett tydligt sätt väsentliga händelser som inträffat under räkenskapsåret.

Förväntad utveckling

Av årsredovisningen framgår i viss omfattning den förväntade utvecklingen. Kopplingen bör göras tydligare till hur detta kommer att påverka förbundets ekonomi och prioriteringar inom olika områden.

Väsentliga personalförhållanden

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas enligt KRL 4:1 a, det vill säga frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. I övrigt lämnar den personalekonomiska redovisningen uppgifter om personalen i form av företagshälsovård samt hur personalen är fördelad på kön, ålder, information om personalkostnader samt pensionsavgångar. Vi saknar dock en analys av personalkostnadernas utveckling då de har ökat med 7,9 % från 2014 till 2015.

Pensionsredovisning

Pensionsmedel och pensionsförpliktelser redovisas i not, redovisningen är inte fullt ut uppställd i enlighet med RKR 7.1.

Förbundet har inga avtal om visstidsförordnanden som ger rätt till särskild ålderspension.

3.1.1.2. Investeringsredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att investeringsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av årets investeringar. Investeringarna har finansierats med egna medel.

3.1.1.3. Driftredovisning

Bedömning och iakttagelser

Årsredovisningen saknar en driftredovisning och vi kan därför inte göra någon bedömning.

3.1.2. Balanskrav

Bedömning och iakttagelser

Resultatet uppgår till 758 tkr vilket innebär att balanskravet har uppfyllts. Avstämning av balanskravet sker i not 7. Förbundet har inte gjort någon egen bedömning av om balanskravet har uppnåtts.

3.1.3. God ekonomisk hushållning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer den finansiella måluppfyllelsen som något svag då resultatmålet inte är uppfyllt i ett treårsperspektiv. Prognossäkerheten bedöms däremot som god.

Förbundet har inte fastställt verksamhetsmål avseende gode ekonomisk hushållning. Däremot finns ett antal verksamhetsmål. Vi bedömer utifrån årsredovisningens återsrapportering verksamhetsmålen uppfyllelse som relativt god då 66 % av målen är uppfyllda. Resterande mål är delvis uppfyllda.

3.1.3.1. Finansiella mål

I årsredovisningen görs en överskådlig avstämning mot kommunens finansiella mål som fastställts i budget 2015:

Finansiellt mål, fastställt av ägarkommunerna	Utfall 2015	Måluppfyllelse, bedömning
Resultatet > 2 % av omsättningen i ett treårsperspektiv.	Resultatet uppgår till 758 tkr för 2015.	<i>Målet är inte uppnått. Förbundet har dock finansierat investeringarna med egna medel.</i>
Prognosavvikelse – utfallet av verksamhetens nettokostnader inte får avvika mer än 1 % från prognosen per den 31 augusti.	Prognosavvikelsen mot den 31 augusti blev 42 tkr eller 0,03 %.	<i>Resultatet visar att målet nås.</i>

Ett av de finansiella målen uppnås. Förbundet har i förvaltningsberättelsen kommenterat problemen med att nå de ekonomiska målen fullt ut. Direktionen har beslutat om en ekonomisk målbild 2020, med delmål för 2016, som syftar till att förbundet långsiktigt ska nå de ekonomiska målen.

3.1.3.2. Mål för verksamheten

Direktionen har inte fastställt verksamhetsmål avseende god ekonomisk hushållning men däremot finns det ett antal verksamhetsmål. Vi menar att det i förvaltningsberättelsen borde finnas en samlad bedömning av måluppfyllelsen. Vi har gjort följande sammanställning för att få en samlad bild.

	Ja	Delvis	Nej
Samhällskydd			
Samordning av det olycksförebyggande		1	
Underlätta för den enskilde	2	1	
Tillsyn	3	1	
Olycksundersökning	1	2	
Räddning			
Brand	6	2	
Räddning	4	3	
Farliga ämnen	6	3	
Naturolyckor	6	1	
Ledning	8	4	
Larm och samband	2	3	
Övriga delmål	6		
Verksamhetsstöd	9	6	
	53	27	

66 % av målet är uppfyllda. Större delen av de mål som delvis är uppfyllda kommer att slutföras under 2016.

3.2. Rättvisande räkenskaper

3.2.1. Resultaträkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultaträkningen uppfyller KRL:s krav och i övrigt är upprättad i enlighet med god redovisningssed med de undantag som redovisas nedan.

Resultat- och balansräkning följer till skillnad mot delårsrapporten uppställningen enligt kommunala redovisningslagen (KRL). Redovisningen av bidrag från medlemskommunerna är dock inte konsekvent, utan vissa bidrag redovisas under verksamhetens intäkter. Den totala bilden av såväl bidragen som verksamhetens intäkter är därmed inte korrekt och det går därför inte heller att göra korrekta jämförelser mellan åren utifrån årsredovisningen.

Jämförelsestörande poster har redovisats som extraordinära. Utifrån vår bedömning kan inte de jämförelsestörande poster som avses, avsättning för

pensioner, klassificeras som extraordinära. Jämförelsestörande poster bör dessutom redovisas inom ramen för verksamhetens nettokostnader.

Vi bedömer att resultaträkningen i övrigt ger en i allt väsentligt rättvisande bild av årets resultat.

Nedan redovisas resultaträkningens utfall jämfört med föregående år och prognos enligt årsredovisningen:

Resultaträkning	Utfall 2015	Utfall 2014	Budget 2015	Prognos 2015
Verksamhetens intäkter	24282	16916	12110	10183
Verksamhetens kostnader	-121648	-116998	-110395	-119284
Avskrivningar	-4528	-4362	-4868	-4868
Verksamhetens nettokostnader	-101894	-104444	-103153	-113969
Bidrag från medlemskommuner	102722	105232	104480	114769
Finansiella intäkter	26	128	40	40
Finansiella kostnader	-96	-73	-40	-40

Resultaträkning utifrån en konsekvent redovisning av medlemsbidragen:

Resultaträkning	Utfall 2015	Utfall 2014	Budget 2015	Prognos 2015
Verksamhetens intäkter	13172	16916	12110	10183
Verksamhetens kostnader	-121648	-116998	-110395	-119284
<i>varav jämförelsestörande kostnad</i>	<i>-7334</i>	<i>-2749</i>		
Avskrivningar	-4528	-4362	-4868	-4868
Verksamhetens nettokostnader	-120338	-107193	-103153	-113969
Bidrag från medlemskommuner	113832	105232	104480	114769
Finansiella intäkter	26	128	40	40
Finansiella kostnader	-96	-73	-40	-40
Årets resultat	758	843	1327	800

En analys av händelser, förändrade redovisningsprinciper och "opåverkbara" poster som haft väsentlig påverkan på *skillnaden* mellan åren redovisas nedan.

- Resultatet är något lägre än föregående års resultat.
- Verksamhetens intäkter har minskat med 3,7 mnkr i förhållande till föregående år.
- Den jämförelsestörande kostnaden avseende avsättning till pensioner har ökat med 4,6 mnkr.
- Verksamhetens kostnader ligger i nivå med föregående år om jämförelsestörande kostnad exkluderas.
- Personalkostnaderna har ökat med totalt 7,9 % under 2015.
- Medlemsintäkterna har ökat med 8,6 mnkr. De har använts för att täcka avsättning till pensioner, löneökningar samt lägre intäkter.

3.2.2. Balansräkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättning, skulder och eget kapital.

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter.

Bilagor och specifikationer finns i tillräcklig omfattning.

Från och med 2014 finns ett specifikt krav på komponentavskrivning av materiella anläggningstillgångar (RKR 11.4). Förbundet har inte ändrat sin redovisning men har endast 500 tkr bokfört som mark, byggnader och tekniska anläggningar i sin balansräkning och vi bedömer därför att en eventuell felaktig redovisning är av mindre omfattning.

Avsättningar för pensioner redovisas i enlighet med bestämmelserna i den kommunala redovisningslagen vilket medför att pensionsförmåner intjänade före år 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse. Fordran gentemot medlemskommunerna redovisas som finansiell anläggningstillgång. Not 17 avseende pensionsförpliktelser följer inte RKR:s rekommendation 7.1 angående upplysningar om pensionsmedel och pensionsförpliktelser fullt ut.

Några mindre felaktigheter har uppmärksammats i balansräkningen och förbundet har fått separat information om dessa.

Vår bedömning är i övrigt att tillgångarna, avsättningarna och skulderna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade och har värderats enligt principerna i KRL.

3.2.3. Kassaflödesanalys

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att kassaflödesanalysen redovisar kommunens finansiering och investeringar.

Överensstämmelse finns med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

2016-03-18

PerÅke Brunström
Projektledare

